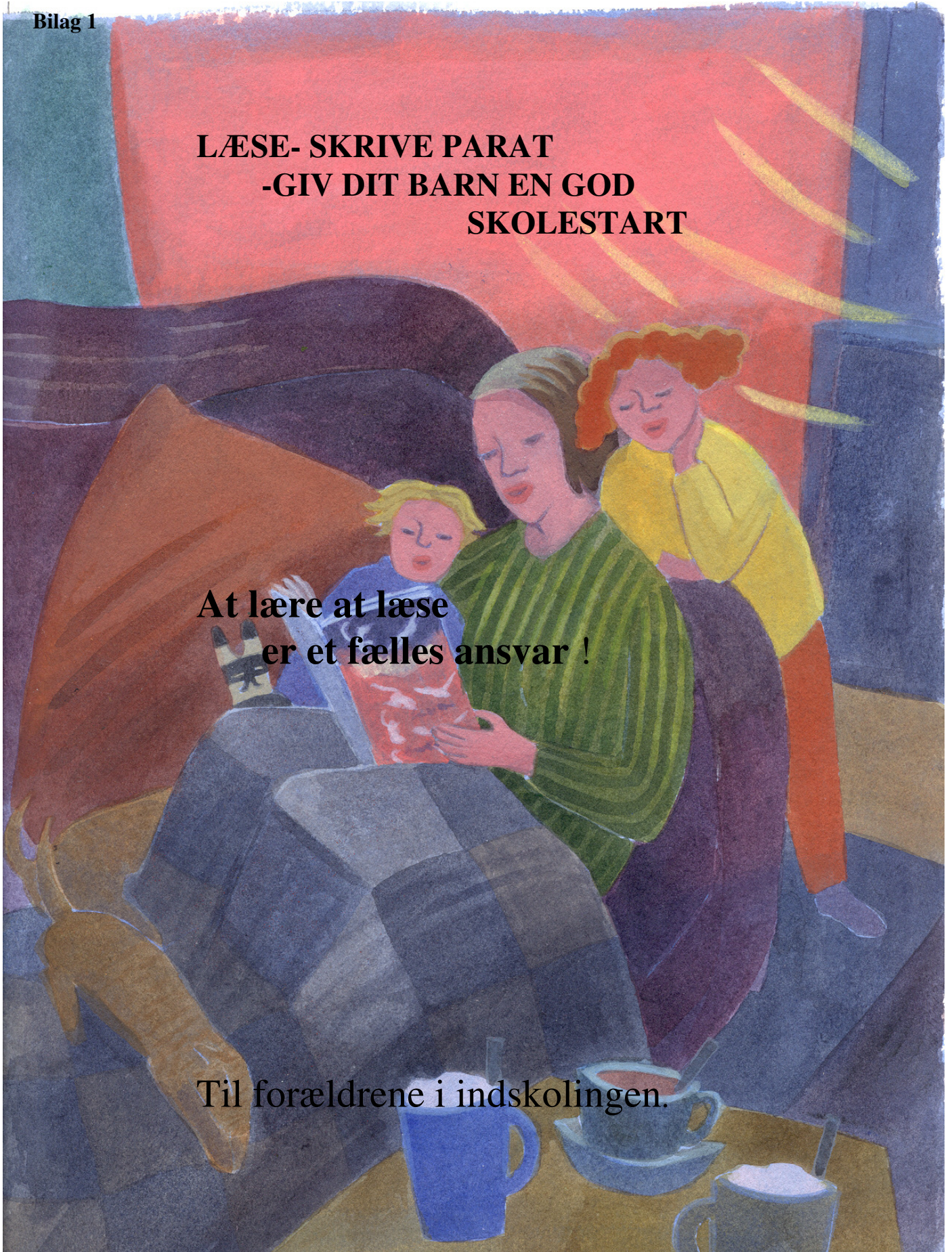

**LÆSE- SKRIVE PARAT
-GIV DIT BARN EN GOD
SKOLESTART**

**At lære at læse
er et fælles ansvar !**

Til forældrene i indskoling.

Giv dit barn en god start

-at læse

Det er i skolen barnet skal have sin læse- og skriveundervisning, men som forældre kan du være med til at vise vejen. Jo mere aktivt forældre deltager i denne proces og jo tidligere barnet præsenteres for skriftsproget, des hurtigere knækker det koden.

Ud over den tid der bruges i skolen, er det vigtigt, at barnet læser hjemme for at træne og videreudvikle sine læsefærdigheder. Man lærer kun at læse ved at læse, og ligesom med alle andre færdigheder skal det holdes ved lige.

Læsningen udvikles livet igennem.

At læseudviklingen starter ved fødslen lyder mærkeligt, men det er rigtigt. Fra fødslen er barnet omgivet af voksne, der taler med og læser for barnet. Sproget udvikles derfor i samspil med andre, og læseforskningen har vist, at et trykt liv og et godt sprog er fundamentet for læsning.

Et godt sprog vil sige, at man kan forstå sproget og bruge det i forskellige sammenhænge. Man skal kende mange ord og begreber, og undersøgelser viser, at højtlesningen er den vigtigste enkeltfaktor i udviklingen af børns læsefærdigheder.

Ved oplæsning og samtale om bøgerne udvikler og udvider barnet sin begrebsverden. Det lærer at koncentrere sig og får gode og spændende oplevelser.

Det er ikke bare i bøgerne, børnene kan hente viden om skriftsproget. Overalt er vi omgivet af skriftsprog: Aviser, blade, reklamer, emballage, skilte, computere, tv osv.

Ved at snakke med barnet om bogstaverne og deres betydning, lege med rim, remser, fortælle gåder og vittigheder udvikler barnet en sproglig opmærksomhed, som er uundværlig i dets læseudvikling.

- at skrive

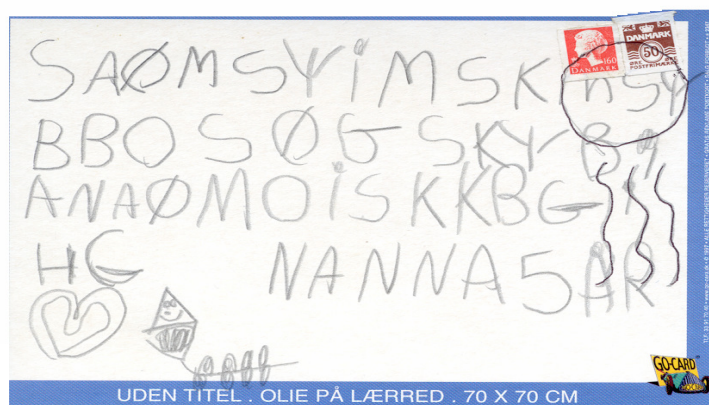

At skrive er også en vej til læsning. Læsning og skrivning støtter gensidigt hinanden.

I starten af skriveudviklingen har barnet ikke viden nok til at kunne stave de ord, som det har lyst til at bruge rigtigt.

Barnet staver, så godt det kan, og mange gange er det kun barnet selv, der kan læse teksten.

Senere, når barnet har fundet sammenhængen mellem bogstaverne og deres lyde, vil de stave de fleste ord lydret.

Hvis det f.eks. skal skrive hest, skriver det hæst og fisk skrives fesk.

Men barnet vil dog også stave nogle ord korrekt, selvom de ikke er lydrette, og det skyldes, at barnet ved, hvordan ordene ser ud. Jo oftere barnet ser et ord, jo større er chancen for, at det kan huske ordets stavemåde.

Lad barnet skrive huskesedler, små historier, postkort, breve, beskeder, tekster til tegningerne o.s.v.

2NO R
WC PAPIR
KØKKEN
RULLER
AGURK
GULERØD
MÆLK

GODE RÅD

Find et fredeligt og rart sted hvor I ikke forstyrres. Gør det let at læse – det vil sige, at I gør læsningen meningsfuld, fornøjelig og betydningsfuld.

Hjælp barnet, så læsning ikke medfører en række nederlag, men i stedet succes, så læselysten bevares livet igennem.

Ros barnet for alle de fremskridt, det gør undervejs, undlad at kritisere.

Læs sammen ca. 15 minutter hver dag

- TAL SAMMEN** om skolen, kammeraterne, det I læser, hører og oplever.
- LÆS HØJT** for dit barn gerne hver aften. Sæt jer tæt sammen, så I sammen kan kigge i bogen. Forklar de svære ord, svar på det barnet spørger om og lad dit barn læse med, hvis det har lyst.
- SNAK SAMMEN** om handlingen i bogen. Hvad tror du, der sker ? Kig på illustrationerne, se på overskrifterne og snak om personerne.
- BARNET LÆSER** højt for dig. Hvis dit barn ikke selv kan læse et drilsk ord, så læs det op, så barnet kan komme videre. Du skal ikke afbryde, hvis dit barn læser fejl, kun hvis fejlen ødelægger forståelsen.
- VIS** interesse for bøger. Sørg for at der er mange spændende bøger, tegneserier og lign. hjemme. Gå på biblioteket. Læs selv.
- SKRIV SAMMEN** breve, huske- og ønskesedler, postkort, feriedagbøger osv. Lad barnet skrive med forskellige blyanter, tusser og farver. Læg f.eks. en lille seddel i madpakken.
- LÆS SAMMEN** navne på kuverter og kort. Skilte, vej- og bynavne. Undertekster på tv, reklamer osv.

Læseudvikling

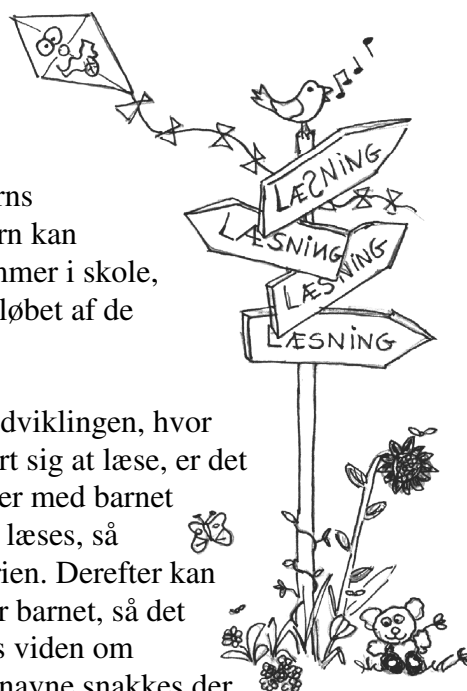
Der er stor forskel på børns læseudvikling. Nogle børn kan allerede læse, når de kommer i skole, men de fleste lærer det i løbet af de første par år i skolen.

I den første fase af læseudviklingen, hvor barnet endnu ikke har lært sig at læse, er det vigtigt, at den voksne taler med barnet om den historie, der skal læses, så barnet guides ind i historien. Derefter kan man læse historien op for barnet, så det får en endnu mere præcis viden om indholdet. Svære ord og navne snakkes der om på forhånd.

Når barnet så skal læse historien selv, sker det på baggrund af den viden, det har erhvervet og sjældent ud fra bogstaverne. Ofte kan barnet huske historien udenad, hvilket er helt normalt, så undlad her at rette eller kritisere barnet, forær også ord, så læsningen bliver en rar oplevelse. På dette trin opfatter barnet endnu ordene upræcist og læser netop, som det gør, fordi det endnu ikke har tilegnet sig viden om bogstaver, lyd og stavelser.

I anden fase af læseudviklingen har barnet tilegnet sig bogstavernes lyd, navn og udseende. Barnet kan nu sætte bogstaverne sammen til ord og opdele ordene og læse/stave sig frem til ukendte ord. Barnet har tilegnet sig en del parate ordbilleder og bruger meget tid på ordene og deres detaljer. Dette kræver meget opmærksomhed, og derfor er det vigtigt at gøre barnet opmærksomme på ikke at glemme indholdet.

Den 3. fase af læseudviklingen nås for de fleste i slutningen af 2. klasse eller begyndelsen af 3. klasse, hvor barnet så småt er ved at være indholdslæser og nu kan sammenholde detaljer og indhold. I både 2. og 3. fase er det vigtigt, at barnet læser mange lette bøger for at blive en rigtig god læser. Så børnene skal "fodres" med spændende alderssvarende litteratur.

Det vigtigste I som forældre kan gøre er, at støtte og opmuntre barnet gennem hele indlæringsforløbet, så læsefærdighed og læseglæde kan følges ad.

Børn skal have en læseoplevelse fra deres allerførste bog. Glæden over at kunne læse en rigtig bog forstærker læselysten. Motivationen for en ny bog er skabt.

Mangler I ideer til læsestof, kan man altid få hjælp på skolen eller biblioteket.

MEN HUSK !

Man kan ikke gøre det hele på engang
man kan gøre lidt hver dag
det hjælper alt sammen.
Læsning er et fælles ansvar.

Rigtig god læselyst !

Udarbejdet af:
Ane Kuld Jensen
Læsevejleder
Hareskov skole
Forsideillustration: Anna Bengtsson